

Mr. sc. Darinko MUNIĆ

ŽIVOTOPIS I POPIS KNJIGA AKADEMIKA PETRA STRČIĆA

UDK: 929 STRČIĆ, P.
UDC: 012 STRČIĆ, P.

Prethodno priopćenje
Preliminary communication

mr. sc. Darinko MUNIĆ, asistent i
upravitelj Zavoda za povijesne i
društvene znanosti HAZU
Gjure Ružića 5
HR – 51000 RIJEKA

Ključne riječi: P. Strčić, akademik, povjesničar, znanstvenik, sveučilišni profesor

Osnovno polazište ovoga članka kratka je biografija akademika Petra Strčića (rođenoga u Krasu na otoku Krku 1936. godine), koja je ujedno uvod u cjelokupni sadržaj priloga. Nakon toga slijede osnovni biografski podaci o obitelji, školovanju, službi – stalnome i vanjskome suradništvu, a zatim se govori o njegovoj znanstvenoj djelatnosti (zvanju, specijalizaciji, znanstvenoistraživačkome radu, znanstvenim rezultatima o srednjovjekovnoj povijesti, povijesti kršćanstva, hrvatskome narodnom preporodu u Istri i na Kvarnerskim otocima, historiografiji, pojedinim istaknutim ličnostima, povijesti Kvarnerskih otoka, posebice otoka Krka, povijesti Rijeke, Istre, Gorskoga kotara i Kvarnerskoga primorja od 1918. do 1941., zapadnoj Hrvatskoj u Drugome svjetskom ratu, pomoćnim povijesnim znanostima, znanstvenoj kritici i polemici, koautorstvu, objavljenim radovima pa znanstvenim projektima te popularizaciji znanosti i struke), o znanstveno-edukativnoj djelatnosti, društveno-stručnome radu (stručni, državni i gradski, urednik, organizator/suorganizator ili voditelj znanstvenih i stručnih skupova, osnivač ili sudionik osnivanja institucija, društava, muzeja i zbirki, pokretač glasila, manifestacija, obnovitelj ili sudionik u obnovi i sl.), odjecima, nagradama i priznanjima. Na kraju je zaključak, popis knjiga i uži izbor literature o akademiku P. Strčiću (biografije, bibliografije, ocjene).

1. Kratki životopis kao uvod

Petar Strčić rođen je 24. kolovoza 1936. u Krasu na otoku Krku. Zaposlen je bio od 1959. do 2005. godine.

Povjesničar je i arhivist. Doktor je povijesnih znanosti.

Akademik je, odnosno redoviti član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Znanstveni je, arhivski i stručni savjetnik te upravitelj Arhiva HAZU u miru.

Specijalist je za povijest zapadne Hrvatske (Istra, Kvarnersko primorje, Gorski kotar) i za pomoćne povijesne znanosti.

Do sada je kao autor i koautor objavio 59 knjiga (s ponovljenim izdanjima, na hrvatskome i stranim jezicima) te više stotina znanstvenih i stručnih radova, a preko tisuću članaka iz područja popularizacije povijesne znanosti i struke. Sudjelovao je u nizu radijskih i televizijskih emisija o povijesti i srodnim znanostima.

Organizator je i suorganizator ili voditelj stotinjak znanstvenih i stručnih skupova u zemlji i inozemstvu.

Bio je, primjerice, predsjednik Saveza arhivskih društava SFRJ i zapadne Hrvatske, povijesnih društava SRH i RH, Čakavskoga sabora, komisijâ SFRJ i SRH za vraćanje kulturne baštine iz Austrije i Italije, svakogodišnjega znanstvenog skupa *Pazinski memorijal*, član komisije za granicu Hrvatska – Slovenija, itd.; zamjenjivao je predsjednika Arhivskoga savjeta Hrvatske; bio je tajnik Hrvatskoga nacionalnog povijesnog odbora u Zagrebu i Matice hrvatske te pročelnik Odsjeka za povijest Filozofskoga fakulteta u Rijeci, glavni urednik zbornika *Arhivski vjesnik*, *Pazinski memorijal* itd.

Sada je, npr., voditelj Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci, s Područnom jedinicom u Puli, i njegova projekta *Prilozi za povijest Zapadne Hrvatske*; fakultetski je (vanjski) profesor i mentor, predsjednik ili član povjerenstava za obranu doktorskih, magistarskih i diplomskih radova te ocjenitelj doktorskih studija (Hrvatska, Slovenija); predsjednik je Odbora za povijest Razreda za društvene znanosti HAZU i Hrvatskoga rodoslovnog društva *Pavao Ritter Vitezović* (Zagreb), Povijesnoga društva Rijeka (Rijeka), Savjeta *Jadranske bibliografije* i časopisa *Kamov* (Rijeka); glavni je urednik *Krčkoga zbornika*, časopisa *Rijeka* i knjižnih nizova; član je Državnoga savjeta za granice Republike Hrvatske i Hrvatsko-slovenske povijesne komisije te više uredništava.

Osnivač je ili suosnivač niza institucija, društava, glasila, itd.

Obnovitelj je ili suobnovitelj više sakralnih i drugih građevina, odnosno sudionik sanacije i restauracije povijesnih spomenika (graditeljskih, arhivskih, knjižnih, filmskih).

Naposlijetku, akademik Petar Strčić dobitnik je niza priznanja. Nositelj je Ordena rada sa srebrnim vijencem SFRJ, nadalje od 2005. godine počasni je građanin grada Kastva i općine Klana, a 2006. godine dobio je Nagradu za životno djelo Primorsko-goranske županije, najvišu počast naše županije. Akademik je dobio i zvanje poča-

snoga člana Čakavskoga sabora i predsjednika Kulturnoga društva "Sv. Juraj" u Krasu na otoku Krku, autorski je i koautorski dobitnik godišnje nagrade Grada Rijeke (četiri puta) i otoka Krka, priznanja Grada Pazina, Centra di ricerche storiche Rovigno-Rovinj, i dr.

2. Osnovni biografski podaci

2.1. Obitelj

Već je spomenuto da je akademik Petar Strčić rođen u Krasu (Dobrinjština, o. Krk, 24. VIII. 1936.). Hrvat je i državljanin Republike Hrvatske. Njegova majka Milica, rođ. Gržetić, bila je krojačica, a otac Anton zidar. Dio njegove obitelji u XIX. st. preselio se u nekadašnju Rijeku te u (kasniji) Sušak, pa je tako npr., Ivan Strčić bio tajnik R. Zanelle, predsjednika Vlade Riječke Države. Od 1937. godine i P. Strčić živi u Sušaku, pa od 1947. u zajedničkome gradu Rijeci da bi od 1980. povremeno, a od 1990. stalno bio u Zagrebu. Njegova supruga, prof. dr. sc. Mirjana, redovita je profesorica i znanstvena savjetnica Pedagoškoga pa Filozofskoga fakulteta u Rijeci, danas u miru. Njegova kći (pok.) Snježana Marija Marčec bila je stručna suradnica u Institutu za hrvatski jezik i jezikoslovlje u Zagrebu. Unuk Davor Marčec je prvoškolac.

2.2. Školovanje

Nižu gimnaziju/sedmogodišnju osnovnu školu s malom maturom polazio je u Sušaku te u (zajedničkoj) Rijeci (1942.-1946.), a višu Sušačku gimnaziju s velikom maturom (1946.-1954.) te dio glazbene škole u Rijeci.

Diplomirao je povijest (1961.), a doktorirao na Filozofskome fakultetu u Zagrebu temom *Hrvatski pokret u Istri i na Kvarnerskim otocima od 40-tih do 80-ih godina XIX. stoljeća* 1991. godine.

Kao apsolvent povijesti usporedo je započeo pravni studij i neko vrijeme studirao na Pravnome fakultetu u Zagrebu i u Rijeci.

Na tečajevima i seminarima u JAZU i drugdje istodobno sa studijem osposobljavao se iz područja glagoljice i latinskoga jezika te arhivistike, heraldike, sfragistike, paleografije i ostalih pomoćnih povijesnih znanosti.

2.3. Služba

2.3.1. Redovna

Redovna služba trajala mu je 45 godina, od 1959. do 2005. (u što je uključen prekid zbog vojnoga roka koji je proveo u Bileći i Postojni, 1961.-1962.). Od 1959. do 1960.

radio je kao nastavnik u Osnovnoj školi Vrbnik, a zatim 1961. godine u Osnovnoj školi Čavle, u kojima je predavao povijest i srodne predmete. Nakon toga započeo je stalnu znanstvenu djelatnost kao asistent i znanstveni asistent Sjeverojadranskoga instituta za etničke odnose, historiju i ekonomiju JAZU Rijeka (1961.-1978.), pa kao stručni savjetnik Centra za historiju radničkoga pokreta i NOR-a Istre, Hrvatskoga primorja i Gorskoga kotara u Rijeci (1978.-1980.) te direktor Arhiva Hrvatske (1980.-1990.), a zatim upravitelj Arhiva HAZU u Zagrebu (1991.-2005.), gdje je umirovljen.

2.3.2. *Vanjski suradnik*

Tijekom redovnoga rada P. Strčić obavljao je i dužnost vanjskoga suradnika kao arhivski pomoćnik Arhiva JAZU i Arhiva Hrvatske u Zagrebu te Historijskoga arhiva Rijeka (1954.-1959.), zatim je bio voditelj i knjižničar Biblioteke "Vitezić" u Vrbniku (1959.-1960.) te knjižnice Sjeverojadranskoga instituta za etničke odnose, historiju i ekonomiju JAZU Rijeka, kao i tajnik toga Instituta (tijekom šezdesetih do sedamdesetih godina).

Od šezdesetih godina nadalje bio je i profesor ili pak predavač (više) Pedagoške akademije u Rijeci, pedagoških fakulteta u Rijeci i Puli, filozofskih fakulteta u Puli i Zagrebu, a kratko vrijeme i ekonomskih fakulteta u Rijeci i Zagrebu te Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu.

Sada predaje na Odsjeku za povijest Filozofskoga fakulteta u Rijeci i na Visokoj učiteljskoj školi u Rijeci te na Fakultetu za turistički i hotelski menadžment u Opatiji.

Sada je također voditelj Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli.

3. Znanstvena djelatnost

3.1. Zvanja

Tijekom svoje znanstvene djelatnosti postigao je sljedeća zvanja: asistent (1961.), znanstveni asistent (1970.-1978.), stručni (1978.), arhivski (1987.) i znanstveni savjetnik (1991., a 1996. godine izabran je u trajno zvanje znanstvenoga savjetnika).

Članom suradnikom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti Zagreb postao je 1992., a redovitim članom – akademikom 2000. godine.

3.2. Specijalizacija

Od 1954. godine bavi se pomoćnim povijesnim, a od 1959. i povijesnim znanostima. Razvijao se najprije pod mentorstvom akademika M. Mirkovića i prof. dr. sc. J. Matasovića pa prof. dr. sc. J. Šidaka, V. Štefanića, B. Zmajića, dr. sc. D. Klenu, dr. sc. M. Zjačića i akademika D. Šepića.

Prvi je školovani profesionalni povjesničar-znanstvenik u zapadnoj Hrvatskoj (od 1961. godine) i aktivan sudionik utemeljivanja hrvatske znanstvene historiografije Istre, Rijeke i dijela Kvarnerskoga primorja.

Specijalist je za povijest zapadne Hrvatske (Istra, Kvarnersko primorje, Gorski kotar) u XIX. i XX. stoljeću, a za o. Krk u svim stoljećima, kao i za pomoćne povijesne znanosti.

Doktorat na Filozofskome fakultetu u Zagrebu stekao je 1991. godine iz područja društveno-humanističkih znanosti, polje: povijesne znanosti, s temom: *Hrvatski narodni pokret Istre i Kvarnerskih otoka od 40-ih do 80-ih godina XIX. stoljeća*. Mentor i predsjednica povjerenstva bila je prof. dr. sc. i prof. emeritus Mirjana Gross, a članovi su bili akademik Dragovan Šepić, prof. dr. sc. Miroslav Bertoša i akademik Nikša Stančić.

3.3. Znanstvenoistraživački rad

Istraživao je neposredno u svim državnim arhivima bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (Beograd, Ljubljana, Sarajevo, Skopje, Novi Sad) i u nizu njezinih središnjih i regionalnih arhiva kao i u svim drugim arhivskim spremištima (državnim, stranačkim, bibliotečnim, crkvenim, fakultetskim, institutskim, muzejskim, vojnim itd.). Osim toga istraživao je neposredno ili posredno arhivska vrela u Austriji, Italiji i Mađarskoj. Posredna je istraživanja obavio u Bugarskoj, Češkoj, Danskoj, Francuskoj, Njemačkoj, Poljskoj, SAD-u, Slovačkoj, SSSR-u, Španjolskoj, Švedskoj i Velikoj Britaniji.

3.4. Znanstveni rezultati

Akademik Petar Strčić autor je niza objavljenih sinteza, monografija, rasprava, biografija, enciklopedijskih jedinica, bibliografija i dr. iz opće povijesti te iz političke, kulturne, gospodarske, pravne, prosvjetne, crkvene, vojne i dr., a zatim iz pomoćnih povijesnih znanosti (arhivistika, heraldika, genealogija, institucije, kronologija, onomasiologija i dr.), iz historiografije, nastave povijesti, narodnoga života i običaja.

Napose se bavio poviješću zapadne Hrvatske: Primorsko-goranske županije, Istre, Riječke nadbiskupije/metropolije, Sveučilišta u Rijeci, franjevačkoga samostana na o. Košljunu (kraj otoka Krka), hrvatskoga narodnog preporoda u Istri i na Kvarnerskim otocima, hrvatskih i talijanskih esula/optanata/emigranata, zatim iredentističkoga, fašističkoga, radničkoga, antifašističkoga i narodnooslobodilačkoga pokreta u Gorskoj kotaru, Istri i na Kvarnerskim otocima, nacističke i fašističke okupacije Hrvatske, NDH, zatim osobito područja Kastva/Kastavščine, Klane, otoka Krka, Novoga Vinodolskog, Pazina, Rijeke, života i djela obitelji i pojedinaca Frankopana, Bozanića, Grbaca, Mandića, zatim F. Petrisa/Patriciusa, J. Dobrile, F. Račkoga, T. Smičiklasa, I. Črnčića, F. Vidulichica, D. Vitezića, M. Laginje, F. Supila, A. Vivantea, G. D'Annunzija, A. Mahnića, J. Srebrnića, M. Šufflaya, M. Mirkovića (M. Balote), A.

Cilige, H. Boškovića, D. Šepića, A. Matanića, L. Margetića i dr., nadalje odnosom Tito – Istra – Kvarnersko primorje, a tu su i teme iz onomasiologije (Petris), genealogije (Frankopani), bibliografija (pojedinci, pokreti).

U svojem znanstvenome radu osobito njeguje kritiku i polemiku, a rezultate rada objavljuje na znanstvenim i stručnim skupovima, kao i u tisku ili putem radija i televizije.

Znatan mu je doprinos u popularizaciji znanosti i struke pa je imao i višegodišnje dnevne i tjedne kolumne: u *Novome listu*, na *Radiju Rijeka*, drugim radijskim i televizijskim stanicama, kao i u *Slobodnoj Dalmaciji* (koja se objavljuje u Splitu).

Prema sadržaju dosada objavljenih rezultata znanstvenoga rada, njegovi se objavljeni znanstveni rezultati mogu grupirati – okvirno – u jedanaest cjelina.

3.4.1. *Srednjovjekovna povijest*

U više radova obradio je srednjovjekovne teme iz političke, gospodarske, crkvene i ostale povijesti, pa je tako, primjerice, u samostalnim autorskim ili koautorskim djelima i člancima pisao o povijesti otoka Raba i otoka Krka (npr. u vrijeme nastanka Bašćanske ploče). U znatnoj mjeri osvrnuo se i na obitelj Frankopana, njihovo podrijetlo, genealogiju, svećenike, heraldičke simbole, na njihovo istrijebljenje i slom u Hrvatskoj, na život i djelo pojedinih knezova, itd. Zatim je pozornost posvetio gospodarstvu u statutima na istočnoj obali Jadrana, razvoju Katoličke crkve i kršćanstva općenito u zapadnoj Hrvatskoj u spomenutom razdoblju. Nadalje, pisao je o pristupu V. Klaića srednjovjekovnoj povijesti, i to na njegovu primjeru odnosa prema knezovima Krčkima/Frankopanima. Pisao je i o ostalim zbivanjima i ličnostima u srednjem vijeku, pogotovo kada govori o povjesničarima poput I. Črnčića, A. Matanića, L. Margetića, D. Klana i dr. Na kraju ovoga odjeljka valja spomenuti i raspravu o srednjovjekovnoj povijesti u tri knjige o benediktinskome pa franjevačkome otoku Košljunu (pokraj otoka Krka).

3.4.2. *Povijest kršćanstva*

U nizu svojih radova dao je opsežnije priloge o početcima, razvoju i današnjemu stanju kršćanstva u zapadnoj Hrvatskoj. Tako je on prvi donio sveobuhvatnu sintezu Riječke nadbiskupije/metropolije i uvid u život i djelo niza svećenika iz vrbničke obitelji Bozanić, iz koje je i krčki biskup Bartol i sadašnji kardinal i zagrebački nadbiskup/metropolit mons. Josip Bozanić. Riječ je i o glagoljaškoj baštini, čiji je temelj u staroslavenskoj, odnosno starohrvatskoj Službi Božjoj koja je od početka svoje pojave uporište imala i do danas je sačuvana samo na području Primorsko-goranske županije. Samostalno ili kao koautor P. Strčić dao je detaljniji znanstveni uvid u život i djelo pojedinih svećenika, kao npr. biskupa porečko-puljskoga i tršćansko-koparskoga J. Dobrile, krčkih biskupa A. Mahnića, J. Srebrnića i J. Bozanića, kanonika I. Črnčića, svećenika, pjesnika i preporoditelja M. Bastiana, kanonika i povjesničara M. Bolonića i dr. Pisao je i o pojedinim sakralnim objektima te o samostanima.

3.4.3. Hrvatski narodni preporod u Istri i na Kvarnerskim otocima

Iz tematike je narodnoga preporoda P. Strčić i doktorirao, braneći pri tome tezu o prvome njegovu razdoblju, od 40-ih do 80-ih godina XIX. stoljeća, nastavljajući na to istraživanja i tiskanje rezultata i o razdoblju do 1918. godine. U objavljenim knjigama i brojnim raspravama dao je detaljnu znanstvenokritičku analizu i cjelovit, ali i pojedinačni pogled na neke ličnosti i zbivanja, pa je tako objavio i novu enciklopedijsku sintezu o Istri u ovome razdoblju. Prvi je znanstveno detaljnije obradio početke preporoda, utvrdivši da su se pojavili istodobno s onima u matici zemlji Hrvatskoj, te njegovo izrastanje i stizanje do razine na kojoj su izjednačene pozicije s tankom, ali vladajućom talijanaško-talijanskom strukturom. Njegova je sinteza uvrštena u kapitalnu (koautorsku) knjigu J. Šidaka o ilirskome pokretu i hrvatskome narodnom preporodu. Dao je uvid u razvitak institucija, i to u knjigama o prvoj "Hrvatskoj čitaonici" na Kvarnerskim otocima (na otoku Krku), te o prvome masovnom istupu politiziranoga pučanstva na "taboru" u Rubešima, Kastavština (1871.), o djelovanju u Istarskome saboru i bečkome parlamentu, o prvim hrvatskim glasilima – kalendaru *Istran* (koji je pripremljen u gradu Kastvu) i novinama *Naša sloga* (objavljene u Trstu i Puli), o značajnim događanjima revolucionarne 1848./49. godine, o pokretima – narodnjaštvu (Strossmayerovu) i pravaštvu (Starčevićevu) itd. Osobitu je pozornost posvetio pojedincima, o kojima je objavio niz rasprava, članaka i enciklopedijskih jedinica, napose o već spomenutome D. Viteziću (iz Vrbnika) i M. Laginji (iz Klane), pa o J. Dobrili, M. Baštianu, M. Mandiću, V. Spinčiću i drugima. O "kastavskome trolistu" – Matku Laginji, Matku Mandiću i Vjekoslavu Spinčiću objavio je s M. Strčić koautorsku knjigu.

Iako su o iredentizmu pisali mnogi talijanski, hrvatski i slovenski autori, tek se P. Strčić ponovno vratio na vrednovanje i prevrednovanje povijesnih vrela, otkrivajući nakon toga stvarno stanje – nisu u pitanju talijanski, već talijanaško-talijanski protivnici, i to u okviru tanke, ali gospodarski, a time i politički apsolutno premoćne vladajuće strukture. Uz ostalo, P. Strčić prvi je povjesničar izvan talijanskoga jezičnog područja koji je obradio život i djelo prvaka cijeloga pokreta od 40-ih do 80-ih godina – dr. F. Vidulich (Veli Lošinj), te na zaseban način obradio i djelo iredentističkog ideologa C. Combija (Kopar), za cijelu istočnu obalu Jadrana.

3.4.4. Historiografija

Dio opsežnoga znanstvenog opusa P. Strčić posvetio je kritičkim osvrtima na hrvatsku i stranu historiografsku literaturu o zapadnoj Hrvatskoj, te o pojedinim autorima. Radilo se o talijansko-iredentističkim, a u novije doba i o velikoslovenskim manipulacijama sa sadržajima o povijesti riječkoga područja. Osim toga, objavio je i opsežnije radove o životu i djelu niza naših povjesničara ili onih koji su dali priloge s povijesnim sadržajima, poput F. Račkoga, T. Smičiklase, V. Klaića, B. Stullija, B. Zmajića, D. Šepića, D. Klana, M. Bolonića, V. Tadejevića, L. Margetića i drugih.

3.4.5. Ličnosti

U većemu dijelu znanstvene aktivnosti P. Strčića kult ličnosti bio je razvijen i njegovan, ali samo o nekim osobama, više o prošlim, a manje o povijesnim ličnostima. Od početka znanstvene djelatnosti do danas, objavio je više zasebnih radova, pa tako i knjiga, a o nekim je ličnostima pisao prvi. U prvome redu ovdje navodimo Frankopane, a zasebno Bernardina, pri čemu demistificira njegovu tobožnju ulogu u Krbavskoj bitki. Nadalje tu spominjemo i imena A. Antončića, I. Barbalića, M. Bastiana, M. Bertoše, I. Beuca, F. Biljana, M. Bolonića, H. Boškovića, J. Bozanića, V. Bratulića, J. Broza Tita, I. Brozine Slovana, H. Buršića, A. Cilige, C. Combija, E. Čalića, I. Črnčića, Z. Črnje, J. Dobrile, E. Fermedžina, I. Jelenovića, A. Karabaića, V. Klaića, D. Klena, M. Laginje, M. Magašića, B. Magovaca, A. Mahnića, Ante Mandića, Matka Mandića, Olega Mandića i D. Mandića, L. Margetića, B. Milanovića, M. Mirkovića – M. Balote, V. Nazora, K. Ohridskoga, F. Petrisa/Patriciusa, Andrije Račkoga i F. Račkoga, H. Sirotkovića, T. Smičiklasa, V. Spinčića, J. Srebrnića, P. Stankovića/Stancovicka/Stancowika, J. J. Strossmayera, B. Stullija, D. Sučića, F. Supila, D. Šepića, N. Španjola, M. Šufflaya, V. Tadejevića, M. i D. Trinajstića, F. Tuđmana, B. Vidasasa, F. Vidulichasa, D. Vitezića, A. Vivantea, B. Volarića, B. Zmajića i drugih.

3.4.6. Povijest Kvarnerskih otoka, a zasebno o Krka

P. Strčić prvi je dao opsežnu opću sintezu povijesti jadranskih otoka, nekih i posebno pa tako i prvu sustavnu sintezu povijesti otoka Krka i otoka Košljuna. Osobito je mnogo pisao o otoku Krku, i to u više navrata i knjiga, sa sadržajima znanstvene i stručne naravi ili u člancima, kao i u tri knjige o franjevačkome otočiću Košljunu. Tako, primjerice, upozoravamo na koautorsku knjigu o glagoljičnome statutu o. Krka iz 1388. godine, na knjigu o prvoj hrvatskoj čitaonici na Kvarnerskim otocima, u Vrbniku (1871. godine i dalje), nadalje na ljetopis/kroniku osnovne škole sjeveroistočnoga, dobrinjskoga dijela otoka (XIX.-XX. st.), zatim na koautorsku knjigu o biskupu A. Mahniću, voditelju svetojeroninskoga zavoda u Rimu, kanoniku I. Črnčiću i o "Krčkome mostu" (prije "Titov most"). Tu su i dvije knjige o talijanskoj okupaciji otoka Krka 1918.-1919. godine. Već su mnogo puta spomenute njegove rasprave i članci o knezovima Krčkima/Frankopanima. Uz to, prvi je znanstveno obradio i u prvi plan istaknuo dr. D. Vitezića kao jednoga od vođa hrvatskoga narodnog preporoda u Istri i na Kvarnerskim otocima. Također je prvi napisao opsežne studije o životu i djelu krčkoga biskupa dr. J. Srebrnića. Osim toga, prvi je dao i znanstveno utemeljene radove o osnovnoj školi i "bodulskoj" gimnaziji. U širokoj lepezi interesa Petar je Strčić dotaknuo narodni život i običaje, značaj Staroslavenske akademije, povijest crkve, radnički pokret i turizam otoka Krka, kao i razdoblje talijansko-fašističke i nacističko-njemačke okupacije i još neke druge odrednice prošlosti Kvarnerskih otoka i otoka Krka.

3.4.7. *Povijest Rijeke*

Područje današnje Rijeke stoljećima je bilo svojina uglavnom stranih moćnika te su tek 40-ih godina XX. st. obje obale Rječine – tadašnja Rijeka na njezinoj desnoj obali i u XIX. st. nastali Sušak na njezinoj lijevoj obali, u koji je inkorporiran grad Trsat i više okolnih naselja – udružene u (današnju) Rijeku. Svemu je tomu posvećena i prva hrvatska sinteza povijesti toga grada – *Povijest Rijeke* (1988.), koju je inicirao P. Strčić; bio je njezin odgovorni urednik, a dijelom autor, dok je glavni urednik bio D. Klen. Istovremeno P. Strčić objavio je dva izdanja o prvoj riječkoj sušačkoj gimnaziji, zatim prvu znanstvenu sintezu o povijesti riječkoga Sveučilišta, kao i brojne rasprave i članke o riječkome stanovništvu (do XVIII. st.), te o gradu Rijeci od XVII. do XX. stoljeća. Radove je posvetio prvomu razdoblju, zaposjedanju grada Rijeke od strane Kraljevine Italije, borbama za Rijeku u Drugome svjetskom ratu i dr. Starija talijanska historio-grafija tadašnju je Rijeku uglavnom obrađivala s talijansko-iredentističkoga stajališta pa su i prilozi P. Strčića o gradu na Rječini do 1945. g. imali znanstveno-pionirsku ulogu u suzbijanju tih stajališta na međunarodnome planu (a aktualni su i danas).

3.4.8. *Istra, Gorski kotar i Kvarnersko primorje od 1918. do 1941.*

U *Povijesti Rijeke* i u jednoj knjizi građe o sudskim procesima te u brojnim raspravama i člancima, Petar Strčić prvi je dao uvid u niz tema, npr. nacionalnih, političkih, gospodarskih i prosvjetnih. Granica na Rječini pogubno je utjecala na razvoj Rijeke i Sušaka, dvaju gradova koji su u međuraću dijelili sudbinu pri čemu je Rijeka stagnirala, a Sušak se razvio, ali ne toliko koliko se očekivalo pa u povezanosti sudbine tih gradova treba promatrati i cijelu zapadnu Hrvatsku u međuraću XX. stoljeća. P. Strčić ističe fašistički pritisak i antifašistički otpor, osobito u obliku radničkoga pokreta i djelovanja članova KPJ, odnosno KPH. Podrobnije je pisao i o odnosu Tito – Kvarnersko primorje, njegovu boravku na otoku Krku. Osim toga, prvi je dao detaljniji uvid u život i djelo dr. A. Cilige, jednoga od vodećih jugoslavenskih komunista, staljinističke žrtve, koji, međutim, u tome razdoblju napušta antifašističko opredjeljenje. Pisao je, također, i o sudjelovanju ljudi s našega područja u španjolskome otporu fašizmu.

3.4.9. *Zapadna Hrvatska u Drugome svjetskom ratu*

U nas je dugo bila zanemarena činjenica da su tadašnja Rijeka, Istra i Kvarnerski otoci prva hrvatska područja koja su bila silom uvučena u vrtlog Drugoga svjetskog rata, i to još mnogo ranije no što se rat prelio preko državne granice na Rječini između Kraljevine Italije i Kraljevine Jugoslavije. Zato su ta područja i dala prve ljudske žrtve. U tome je smislu P. Strčić objavio više knjiga kao i znatan broj rasprava i članaka, od kojih dio u koautorstvu s dr. A. Gironom. Riječ je o NOB-u, o talijanskome i njemačkome okupatoru, o NDH, o ulozi J. Broza Tita, o oslobođenju Rijeke, Kvarnerskih otoka, Istre i Gorskoga kotara. Predložio je više nacрта sinteza, pa radova o sjedinjenju

Istre s maticom zemljom 1943. godine, o odnosu ZAVNOH-a i NDH-a prema ovim krajevima, o kulturi i prosvjeti, razvoju vlasti NOP-a, o završnim borbama za oslobođenje 1945. godine itd. U tim radovima redovito donosi i polemičke sadržaje, nastojeći i druge istraživače usmjeriti, ponajprije prema vrelima.

3.4.10. Pomoćne povijesne znanosti

Otkrivši u njemu zanimanje za ove znanosti, dr. J. Matasović i B. Zmajčić usmjerili su P. Strčića u prvome redu prema arhivskome području te prema arheografiji (egdotika). O tome je objavio niz knjiga i članaka s građom, čime je suzbio manipuliranje o povijesti naših krajeva, napose s iredentističko-talijanske strane, ali i o stvaranju mitova o pokretima i ličnostima. Njegova djela govore o rukopisnoj ostavštini V. Spinčića, o razvoju arhivske službe u ovim krajevima, zatim o objavljenim vrelima o Državi SHS (Zagreb), NOO-ima, NDH, Riječkoj bitki, a tu su i izvještaji M. Baltića, M. Belinića i O. Mandića iz NOB-a itd. Petar Strčić prvi je dao kronološku povijest Istre, iz onomasiologije tekstove o nepotrebnome pohrvaćivanju prezimena filozofa F. Petrisa/Patriciusa, iz heraldike o dobrinjskome i frankopanskome grbu, iz toponomastike o Rasopasnu, itd. Stalno ističe potrebu uporabe vrela u povijesnim i srodnim znanostima.

3.4.11. Znanstvena kritika i polemika

U Hrvatskoj nije bilo prave, a ni danas gotovo nema znanstvene kritike i polemike, jer se one, uglavnom, svode na osobni obračun kritičara i polemičara, dok se bit pojedinih pitanja zanemaruje. No, usprkos tomu, P. Strčić uporan je u kritici i polemici, pa je upravo zato stotinjak takvih radova objavio u znanstvenim zbornicima i časopisima, ali i u novinama i tjednicima. Neki su prilozi i opsežniji, popraćeni znanstvenim aparatom. Tako je kritički govorio i o odnosu prema NOB-u, prema nacionalnome pitanju, a negativno je, primjerice, ocijenio *Istoriju Jugoslavije*, i to upravo na primjeru Kvarnerskih otoka i Istre, te "nevjerojatan" odnos političara i književnika D. Čosića prema hrvatskoj obali itd. Kritika i polemika izazivaju i žestoko suprotstavljanje P. Strčiću, pa i političko (npr. srbijanski akademik V. Dedijer, hrvatski političar J. Blažević, srpski sveuč. prof. M. Ekmečić, hrvatski sveuč. prof. i političar Z. Tomac i dr.).

3.5. Znanstvenoizdavački rad

3.5.1. Izdavački rad

Akademik P. Strčić objavljuje od 1961. godine, a kao autor/koautor do sada je objavio 59 knjiga. Neke od njih su u džepnome, a druge u enciklopedijskome formatu. Od do sada objavljenih knjiga, autorskih/koautorskih ima 47. Prvo izdanje ima 18 autorskih knjiga, a drugo su izdanje doživjele 22 knjige, pri čemu su 24 knjige

prevedene na strani jezik. Koautorskih knjiga s prvim izdanjem objavio je 29, a s drugim izdanjem 32, dok je prijevod na strani jezik doživjelo 35 knjiga.

Još je veća produkcija objavljenih radova na hrvatskome i stranim jezicima na kojima je objavio više stotina znanstvenih i još nekoliko stotina stručnih radova te više tisuća članaka iz popularizacije znanosti i struke. Tiskano mu je i niz enciklopedijskih jedinica te više stotina članaka iz područja kritike i polemike, a ima i mnogo objavljenih intervjua.

Zbog vrlo opsežne bibliografije P. Strčića, na kraju ovoga rada donosimo samo naslove knjiga.

3.5.2. Koautori

Tijekom proteklih godina koautori P. Strčiću bili su akademici L. Margetić, T. Raukar i H. Sirotković, sveučilišni profesori, dr. sc. – S. Antoljak, T. Blažeković, M. Matijević-Sokol, M. Strčić, J. Šidak, S. Šram itd., povjesničari, arhivisti, bibliotekari i dr. – mons. M. Bolonić, dr. sc. A. Bozanić, dr. sc. A. Giron, dr. sc. B. Janjatović, dr. sc. D. Klen, mr. sc. R. Kovačić-Kolarević, mr. sc. D. Munić, dr. sc. I. Očak, prof. dr. sc. N. Stražičić, dr. sc. A. Szabo i dr.

3.5.3. Objavljene rasprave i članci

Akademik P. Strčić objavio je velik broj radova u periodičnim i zasebnim edicijama. U časopisima, zbornicima kao i drugim edicijama različitih izdavača objavio je: u Zagrebu: HAZU (*Filologija, Forum, Ljetopis, Starine, Vjesnik* i posebna izdanja), Arhiv Hrvatske/Hrvatski državni arhiv (*Arhivski vjesnik*), Dominikanska provincija (*Vjesnik*), Hrvatsko filozofsko društvo (*Filozofska istraživanja*), Institut za historiju radničkog pokreta Hrvatske/Hrvatski institut za povijest (*Časopis za suvremenu povijest*), Kršćanska sadašnjost (*Kana*), Leksikografski zavod "Miroslav Krleža" (*Enciklopedija Jugoslavije, Hrvatski biografski leksikon* itd.), Hrvatska odvjetnička komora (*Odvjetnik*), Institut/Zavod za hrvatsku povijest Filozofskoga fakulteta (*Radovi* i posebna izdanja), Matica hrvatska (*Kolo, Hrvatska revija*), Povijesno društvo Hrvatske/Savez povijesnih društava Hrvatske/Društvo za hrvatsku povijesnicu (*Historijski zbornik, Nastava povijesti*), Pravni fakultet (*Zbornik*), Odsjek za povijest Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU (*Zbornik*); u Beogradu: Savez istorijskih društava SFR Jugoslavije (*Jugoslovenski istorijski časopis*), Savez arhivskih društava SFR Jugoslavije (*Arhivist*); u Buzetu: Katedra Čakavskog sabora i suizdavači (*Buzetski zbornik*); na Cresu/Malome Lošinju: Katedra Čakavskog sabora (*Otočki ljetopis Cres-Lošinj*); u Grobniku/Čavlima: Katedra Čakavskog sabora (*Grobnički zbornik*); u Kastvu: Grad Kastav (*Zbornik Kastavštine*); u Klani: Društvo za povijesnicu (*Zbornik Društva za povijesnicu Klana*); u Kopru: Zgodovinsko društvo za južno Primorsko (*Annales, Acta Histriae* i posebna izdanja); u Krku: Povijesno društvo otoka Krka (*Krčki zbornik* i posebna izdanja); u Ljubljani: Inštitut za zgodovino delavskega gibanja (*Prispevki za zgodovino delavskega*

gibanja i posebna izdanja), Zgodovinsko društvo (*Zgodovinski časopis*); u Mošćenicama: Katedra Čakavskog sabora i suizdavači (*Mošćenički zbornik*); u Opatiji: Katedra Čakavskog sabora (*Liburnijske teme*); u Pazinu: Povijesni arhiv Istre/Državni arhiv (*Vjesnik*), Katedra Čakavskog sabora (*Pazinski memorijal*); u Puli: Čakavski sabor (*Istra kroz stoljeća* i posebna izdanja), Katedra Čakavskog sabora (*Prilozi o zavičaju*), Ogranak Matice hrvatske (*Istarski mozaik*); u Rijeci: Centar za historiju radničkog pokreta i NOR-a (*Historija* i posebna izdanja), Izdavački centar Rijeka (*Sveti Vid – zbornik*), Ogranak Matice hrvatske (*Riječka revija*, *Dometi* i posebna izdanja), Pedagoški/Filozofski fakultet (*Fluminensia*), Povijesni arhiv/Državni arhiv (*Vjesnik Državnog/Povijesnog arhiva* i posebna izdanja), Povijesno društvo Rijeka (*Jadranski zbornik*, *Rijeka* i posebna izdanja); u Ronjgima – Viškovo: Katedra Čakavskog sabora/Ustanova Ivana Matetića Ronjgova (*Zbornik*); u Rovinju: Centro di ricerche storiche Rovigno (*Quaderni*); u časopisima i izdanjima drugih izdavača: u Novoj Gorici: (*Goriški letnik* i *Primorska srećanja*), u Zagrebu: (*Hrvatski leksikon*, *Naše teme*), u Puli: (*Istra* i *Nova Istra*), u Rijeci: (*Argumenti*), u Gorizi: *Primorski slovenski biografski leksikon* te u Krku: *Ljetopis*.

3.6. Znanstveni projekti

P. Strčić voditelj je projekta *Prilozi za povijest Zapadne Hrvatske (Istra, Kvarnersko primorje, Gorski kotar)* Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli. Bio je sudionikom projekta *Povijest Istre Sjevero-jadranskoga instituta za etničke odnose, historiju i ekonomiju JAZU Rijeka, Rijeka (70-ih godina)*, pa zatim HAZU (od 80-ih do 90-ih godina).

Predsjednik je Savjeta *Jadranske bibliografije* u Rijeci.

Prije toga sudjelovao je u projektima: *Radnički pokret Kvarnerskog primorja*, u Centru za historiju radničkog pokreta i NOR-a, Rijeka (70-ih godina); *Hrvatska književnost Istre u 19. i na početku 20. stoljeća*, na Pedagoškome fakultetu u Rijeci (90-ih godina); *Hrvatska povijest odnosno Hrvatske zemlje u doba građanske modernizacije 1848.-1918.* u Institutu/Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskoga fakulteta u Zagrebu (od 70-ih do 90-ih godina), i dr.

3.7. Popularizacija povijesne znanosti i struke

U novinama *Glas Istre* (Pula), *Novi list* (Rijeka), *Vjesnik* i *Večernji list*, u tjedniku *Danas* (Zagreb) i drugdje objavio je niz serijala.

Objavljivao je više godina stalne dnevne (*Ogledalo prošlosti*, *Novi list*) ili tjedne kolumne. Uz to u tim je i drugim glasilima tiskao više tisuća drugih članaka.

Na Radiju Rijeka vodio je nekoliko godina dnevne (*Naša povijesna radio čitanka*), a na Radiju Zagreb i TV Zagreb tjedne emisije u kojima je, kao i u drugim emisijama, objavio velik broj priloga.

4. Nastavnička djelatnost

Od 60-ih godina bio je vanjski suradnik na redovitome i poslijediplomskome studiju te mentor doktorandima i magistrandima u Hrvatskoj i Sloveniji.

U okviru redovitoga studija na Pedagoškoj akademiji u Rijeci vodio je kolegije: Opća povijest srednjega vijeka, Povijest jugoslavenskih naroda i Hrvatska povijest (prvi predavač, 60-ih godina), a na Pedagoškome fakultetu u Rijeci kolegije: Kulturna politika, Opća povijest, Hrvatska povijest (80-ih godina). Zatim je na Pedagoškome i Filozofskome fakultetu u Puli vodio kolegije: Heraldika i Sfragistika (90-ih godina). Nastavnički rad obavljao je i na Filozofskome fakultetu u Rijeci gdje je vodio kolegije: Uvod u povijest, Pomoćne povijesne znanosti, Hrvatska povijest od kraja XVIII. st. do 1918. godine (prvi predavač, 90-ih godina), pa na Visokoj učiteljskoj školi u Rijeci gdje je održavao nastavu iz kolegija Povijest (90-ih godina). Kratko i povremeno držao je predavanja ili seminare na ekonomskim fakultetima u Zagrebu i Rijeci (kolegij Ekonomska povijest – 60-ih godina), te na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu (kolegij o političkoj povijesti – od 70-ih do 80-ih godina)

Redoviti i dodiplomski studij vodio je na Filozofskome fakultetu u Zagrebu gdje je predavao kolegij Povijest hrvatskih institucija od XVIII. do XX. st. (tijekom 80-ih do 90-ih godina) i pojedine pomoćne povijesne znanosti.

Sudjelovao je u izvođenju nastave za praktično usavršavanje na Fakultetu za turistički i hotelski menadžment u Iki – Opatija (kolegiji: Hrvatska povijest, Povijest Primorsko-goranske i Gospičko-senjske županije; 90-ih godina).

Predavao je na poslijediplomskome studiju na Filozofskome fakultetu u Zagrebu (kolegiji: Arhivistika, Heraldika, Sfragistika, Povijest hrvatskih institucija od XVIII. do XX. st., tijekom 80-ih i 90-ih godina)

Bio je pročelnik Odsjeka za povijest Pedagoške akademije u Rijeci (prvi, 60-ih godina) i Filozofskoga fakulteta Rijeka (prvi, od 1997. do 2004. godine).

Mentor je, predsjednik ili član komisija za obranu diplomskih, magistarskih i doktorskih radnji te ocjenitelj starih te novih studija u Hrvatskoj i Sloveniji ("Bolonjski proces"), na sva tri stupnja, uključivši i doktorski studij.

5. Društveno-stručni rad

5.1. Stručni rad

Bio je predsjednik Arhivskoga društva Zapadne Hrvatske (Pazin – Rijeka, 1979.-1981.) i Saveza arhivskih društava SFRJ (Beograd, 1990.-1991.) te Saveza povijesnih društava SRH i RH (Zagreb, 1988.-1999.), Čakavskoga sabora (Pula, 1991.-1998.), Savjeta /stalnoga/ znanstveno-stručnoga skupa "Pazinski memorijal" (Pazin, 1970.-1991.), Savjeta Hrvatskoga kulturnog doma i Odbora za kulturu Općinskoga sindikata Rijeka, itd.

Bio je potpredsjednik Saveza povijesnih društava SRH, Čakavskoga sabora, Povijesnoga društva Rijeka. Nadalje, bio je tajnik i blagajnik Hrvatskoga nacionalnog povijesnog odbora u Zagrebu (prvi, 1992.-1993.), tajnik Ogranka Matice hrvatske, Povijesnoga društva Rijeka (1967.-1970.) i Povijesnoga društva otoka Krka.

Osim toga, bio je član komisijâ za stvaranje muzejskih zbirki u Baški, Dobrinju, Kastvu, Labinu, Pazinu, Poreču, Puli, na otoku Košljunu pokraj otoka Krka i dr. Također je bio član Glavnoga odbora Hrvatskoga radiše, zatim Savjeta Historijskoga arhiva, Muzeja narodne revolucije, Naučne biblioteke, Pomorskoga i povijesnog muzeja, Sjeverojadranskoga instituta za etničke odnose, historiju i ekonomiju JAZU Rijeka, Centra za historiju radničkog pokreta i NOB, Izdavačkoga centra u Rijeci pa Istarske književne kolonije "Libar od grozda" i Istarske naklade u Puli, Katedre Čakavskoga sabora Pazin i drugdje.

Sada je predsjednik Odbora za povijest Razreda za društvene znanosti HAZU i Hrvatskoga rodoslovnog društva "Pavao Ritter Vitezović" u Zagrebu, Povijesnoga društva Rijeka, te Savjeta časopisa *Novi Kamov* i *Jadranske bibliografije* u Rijeci. Član je Predsjedništva Povijesnoga društva otoka Krka.

5.2. Državni i gradski rad

Bio je predsjednik Delegacije (stalne) SFRJ (Beograd) i SRH za vraćanje kulturne baštine iz Italije, komisijâ SRH za vraćanje i za raspodjelu vraćene kulturne baštine iz Austrije (Zagreb), kolegija arhivskih direktora SRH (Zagreb, 1980.-1989.) i Savjeta za koordinaciju rada arhiva u SFRJ (Beograd, 1987.-1990.), Stručnoga savjeta Arhiva Hrvatske (Zagreb, 80-ih godina), Mjesne zajednice "Krimeja" i Povjerenstva za izradu novoga grba i zastave grada Rijeke itd.

Zamjenjivao je predsjednika Arhivskoga savjeta SRH (Zagreb), a bio je i zamjenik voditelja Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH za izradu kataloga znanja za povijest u osnovnoj školi (Zagreb).

Bio je član državne komisije i skupine eksperata za državnu granicu Hrvatska – Slovenija (Zagreb), "matične" komisije RH za humanističke znanosti, komisije za izradu grba Primorsko-goranske županije (Rijeka) itd.

Sada je član Državnoga savjeta za granice RH i hrvatskoga dijela Hrvatsko-slovenske povijesne komisije.

5.3. Urednik različitih izdanja

Tijekom dosadašnjega rada obavljao je, a obavlja i danas, dužnost glavnoga urednika zbornika *Arhivski vjesnik* te Posebnih izdanja, nizova *Hrvatske kraljevske konferencije* i *Znanstveno-informativna pomagala* Arhiva Hrvatske u Zagrebu (1980.-1990.), *Pazinskoga memorijala* Katedre Čakavskoga sabora u Pazinu (1970.-1989.), zbornika *Praputnjak* (2. knj.), *Kalendara Franina i Jurina* Matice hrvatske Rijeka

(1969., 1970.), te odgovorni urednik *Povijesti Rijeke* (1988.). Bio je član uredništva časopisa *Dometi* (za povijest, Rijeka), zbornika *KPH Rijeka 1921.-1924.*, monografije *Sveučilište u Rijeci*, Zbornika *Ivan Matetić Ronjgov* itd., Uredničkoga savjeta *Istarske enciklopedije i Fokusa* (Zagreb), niza *Istra kroz stoljeća* i časopisa *Istra* (Pula), *Krčkih novina* (Krk) itd.

Uredio je zajedno s A. Mohorovičićem zbornik *Bašćanska ploča* (I. i II.), zbornike o J. Dobrili, A. Mataniću, L. Margetiću, o Baški (dvije knj.), o Pazinu, zbornik *Narodni život i običaji otoka Krka* (tri knj.), zbornik *Radnički pokret i NOP općine Labin* itd.

Priredio je za objavljivanje djela M. Laginje (dvije knj.), V. Klaića, A. Vivantea, H. Boškovića, M. Bertoše, D. Klenu, A. Mohorovičića, I. Očaka, D. Šepića (tri knj.), B. Zmajića i drugih te pojedine brojeve *Jadranskoga zbornika*, *Historije*, *Kamova*, i dr.

Sada obnaša dužnost glavnoga urednika *Radova Arhiva HAZU*, *Krčkoga zbornika* (od 1970. god. do danas objavljena su 54 sveska) i *Posebni izdanja* Povijesnoga društva otoka Krka, časopisa *Rijeka* (od 1994. god. objavljeno je 20 svezaka) te niza *Novija istraživanja prošlosti Rijeke i riječkog područja* Povijesnoga društva Rijeka. Uz to, član je uredništva edicije *Starine HAZU* te *Historijskoga zbornika* (Zagreb), *Jadranskoga zbornika* (Pula – Rijeka), *Zbornika Društva za povjesnicu Klana*, *Povijesti Istre HAZU*, tajnik *Male knjižnice* Povijesnoga društva otoka Krka.

5.4. Organizator/suorganizator ili voditelj znanstvenih i stručnih skupova

Akademik P. Strčić bio je i organizator ili suorganizator te voditelj ili tajnik nekoliko stotina znanstvenih i stručnih skupova u zemlji i inozemstvu.

Sudjelovao je na više kongresa arhivista SFRJ (npr. na 10.) i povjesničara RH (npr. na 1. i 2.), zatim na *Danima prof. J. Šidaka* te na *Danima F. Račkoga* (u Rijeci, Fužinama) i *Danima M. Laginje* u Klani i Rijeci (od 1994.).

Podnio je priopćenja i na simpozijima u organizaciji HAZU i njezinih instituta/zavoda, u organizaciji Matice hrvatske i njezinih ogranaka, Čakavskoga sabora i njegovih katedri, Arhiva Hrvatske i drugih arhiva, Instituta za radnički pokret Hrvatske/Hrvatskoga instituta za povijest, fakulteta, društava arhivista, povjesničara, filologa i drugih. Ti su znanstveni skupovi bili posvećeni različitim temama, npr. Bašćanskoj ploči, glagoljskoj prošlosti Kvarnerskoga primorja i Istre, Vinodolskomu zakonu, Istarskomu razvodu, Zagrebačkoj biskupiji/nadbiskupiji, zagrebačkome Gradecu, Hrvatima u Trstu, hrvatskoj Rijeci, Vrbniku, Novome Vinodolskom, Pazinu, franjevcima na otoku Košljunu, Grobničkoj bitki, Kosovskoj bitki, Krbavskoj bitki, beramskim freskama i Vincentu iz Kastva, uroti Zrinskih i Frankopana, Hrvatskoj u razdoblju 1848. - 1849., prvoj hrvatskoj gimnaziji u Istri i na Kvarnerskim otocima, jugoslavenskim čitaonicama u XIX. st., prvomu hrvatskome listu Istre i Kvarnerskih otoka *Naša sloga* (Trst), Supilovu *Novome listu*, talijanskoj upravi na hrvatskome prostoru i egzodusu Hrvata (1918.-1943.), Jadranu 1918., *Labinskoj Republici* i *Proštinskoj buni*, *KPH Rijeke 1921.-1924.*, Hrvatskoj 1941., Trstu 1941.-1945., AVNOJ-u,

ZAVNOH-u, Istri 1943., Istri 1945., sjedinjenju Rijeke s maticom domovinom, Riječkoj bitki, ratnomu zločinu u Drugome svjetskom ratu, nacifašističkomu slomu 1945., Hrvatskoj u Drugome svjetskom ratu, Londonskomu memorandumu 1954., KPH-u, HSS-u u Kvarnerskome primorju, etimologiji, Frankopanima, M. Vlačiću, B. Kotruljeviću, P. Ritteru Vitezoviću, N. Škrlecu, J. J. Strossmayeru, J. Dobrili, I. Mažuraniću, E. Kvaterniku, A. i S. Radiću, F. Supilu, M. Šufflayu, D'Annunziju, V. Mačeku, Titu, B. Magovcu, J. Matasoviću, J. Šidaku, M. Mirkoviću (Baloti), A. Bonifačiću, D. Klenu, M. Despot, S. Antoljaku, M. Brandtu, itd.

Referirao je na brojnim znanstvenim i stručnim skupovima u zemlji i inozemstvu.

5.5. Osnivatelj/suosnivatelj ili sudionik osnivanja institucija, društava, glasila

Osnivatelj je studija informacijskih znanosti na Filozofskome fakultetu u Zagrebu, studija povijesti na Filozofskome fakultetu u Rijeci i na Pedagoškoj akademiji, kao i suosnivatelj studija povijesti na Filozofskome fakultetu u Puli i "Organizacije kulturnih djelatnosti" na Pedagoškome fakultetu u Rijeci.

Sudjelovao je u osnivanju i djelatnostima Centro di ricerche storiche Rovigno/Rovinj sa zbornicima *Atti* i *Quaderni*, pa Instituta, sada Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskoga fakulteta Zagreb s *Radovima* i drugim izdanjima, zatim Izdavačkoga centra Rijeka s *Dometima* i više drugih izdanja i izdavačkih nizova, Istarske naklade Pula, i više glasila i izdanja nekadašnjega Centra za radnički pokret i NOR u Rijeci.

Sudjelovao je u osnivanju muzeja i zbirke u Baški, Dobrinju, Grobniku, Kastvu, Labinu, na o. Košljunu, u Puli, Puntu, Rijeci, Senju, itd.

Djelatnost u društvima i glasilima uključuje sljedeće: Čakavski sabor s književnim nizom *Istra kroz stoljeća* te njegove katedre u Buzetu s *Buzetskim zbornikom*, u Grobniku s *Grobničkim zbornikom*, u Klani sa *Zbornikom Društva za povjesnicu Klane*, u Kostreni s posebnim izdanjima, na Cresu i Lošinju s *Otočkim ljetopisom*, u Opatiji s *Liburnijskim temama*, Pazinu s *Pazinskim memorijalom*, u Ronjima sa *Zbornikom Ivan Matetić Ronjgov* i posebnim izdanjima te katedrama na otoku Rabu, u Mošćenicama, Novome Vinodolskom, Otočcu, Zagrebu, Kostreni, Škrpljevu. Nadalje sudjelovao je u radu Povijesnoga društva otoka Krka i u njegovim izdanjima: *Krčkome zborniku*, *Posebnim izdanjima* i *Maloj knjižnici*, kao i u Hrvatskome rodoslovnom društvu "Pavao Ritter Vitezović" s glasilom.

Ovom valja pridodati i ostala glasila: časopis *Rijeka* i niz *Novija istraživanja prošlosti Rijeke i riječkog područja* Povijesnoga društva Rijeka, posebna izdanja Historijskoga, sada Državnoga arhiva Rijeka, *Senjski zbornik* Muzejskoga društva i Gradskoga muzeja Senj; *Vinodolski zbornik*, *Vjesnik* Istarskoga/Državnoga arhiva Pazin i *Zbornik Kastavštine*.

Sudjelovao je kao član i počasni član i na manifestaciji *Ljetne igre otoka Krka*.

5.6. Obnovitelj ili sudionik u obnovi itd.

Obnovio je kapelu Marije Sniježne u Krasu na otoku Krku.

Sudionik je u obnavljanju, restauraciji, sanaciji, i sl. rodne kuće biskupa J. Dobrile u Ježenju, crkve, kapele i objekta franjevačkoga samostana na o. Košljunu, dvoraca Slavetić i Januševac, kaštela Grobnik, Krk, Pazin, ostataka Hreljina i Klane, zatim, župne crkve sv. Antuna Padovanskoga u Krasu na otoku Krku, zgrade Centro di ricerche storiche Rovigno-Rovinj, Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i Arhiva Hrvatske (sada Hrvatski državni arhiv, Zagreb), Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci i Povijesnoga Državnoga arhiva u Rijeci. Sudjelovao je i u podizanju novih građevina, npr. Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, Spomen doma sjedinjenja u Pazinu, Muzeja narodne revolucije (sada Muzeja grada Rijeke) itd.

5.7. Stručni projekti

Uz ostalo, koautor je dijela stručnih projekata te elaborata za stručni projekt probijanja tunela kroz Učku, npr. *Prednost za kulturni, prosvjetni i znanstveni razvoj Istre njenim povezivanjem preko tunela Učka s ostalim dijelovima Hrvatske i Jugoslavije*, Zavoda za ekonomiku, Pula, 1968., koaut, prof. dr. sc. M. Bertoša, J. Pađen, G. Nikić; *Ekonomska obrazloženja autoceste Rijeka–tunel–Buzet–Trst. Sažeti tekst studije*, Urbanistički institut SRH i Ekonomski institut, Zagreb, 1970., suradnik; autor *Prostornog plana Županije primorsko-goranske*, Zavod za razvoj, prostorno planiranje i zaštitu čovjekova okoliša u Rijeci, Rijeka, 1996., na temelju monografije D. Munić et al. *Povijest Županije primorsko-goranske*, Rijeka, 1996.

5.8. Izložbe

Sudjelovao je u postavljanju niza povremenih izložaba (u HAZU, Arhivu Hrvatske, Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, u muzejima narodne revolucije Pule i Rijeke, Čakavskome saboru u više primorskih i istarskih mjesta, itd.) te stalnih izložaba u muzejima i zbirkama (Baška, Dobrinj, Kastav, na otoku Košljunu, Labinu, Puli, Rijeci, i dr.)

Napravio je nekoliko tematskih planova za postave, npr. *Kastavština od 1814. do 1918. godine*, Muzejska zbirka Kastavštine, Kastav, 1977.; *Prilog za tematski plan stalne postave Muzeja narodne revolucije u Rijeci. Razdoblje od 1929. do 1941.*, Rijeka, 1977. u koautorstvu s dr. sc. B. Janjatović.

5.9. Filmski scenariji

1. *1000 godina Pazina*. – Dugometražni dokumentarni film, Zagreb, 1983., pisac teksta i koscenarist.
2. *Tito i Istra*. – Dokumentarni TV film, Zagreb, 1985, pisac teksta i koscenarist.
3. *Frankopani*. – Dokumentarni TV film, Rijeka, 2006.

6. Odjeci

U znanstvenim i stručnim zbornicima, časopisima te u novinama ocjenjivali su njegovo djelo ili radove pozitivno, npr.: akademik, počasni doktor i profesor emeritus L. Margetić, akademici H. Sirotković, D. Šepić i M. Šicel, profesori emeritusi M. Gross i A. Matanić, sveučilišni profesori M. Bertoša, M. Čop, Z. Gudelj-Velaga, M. Kolar, M. Maticka, M. Stojević, J. Šidak, književnici Z. Črnja i G. Scotti, povjesničari dr. sc. R. F. Barbalić, dr. sc. B. Janjatović, mr. sc. R. Kovačić-Kolarević, mr. sc. Ž. Krušelj, dr. sc. M. Manin, dr. sc. B. Marušić, dr. sc. M. Mikolić, dr. sc. V. Munić, mr. sc. D. Munić, dr. sc. Đ. Rošić, dr. sc. M. Sobolevski, dr. sc. N. Šetić i dr.

Negativnih odjeka ima malo, i to neznanstvenih i nestručnih – staljinističkih, jugounitarističkih, velikohrvatskih, velikosrpskih i velikotalijanskih nacionalističkih stajališta; objavljeni su uglavnom u Beogradu, Splitu, Rijeci, Zadru i Zagrebu (primjerice: političar i publicist J. Blažević /Zagreb/, akademik i političar V. Dedijer /Beograd/, prof. dr. sc. M. Ekmečić /Sarajevo/, književnik i političar D. Ćosić /Beograd/, prof. dr. sc. Zdravko Tomac /Zagreb/).

Uži izbor literature o odjecima nalazi se na kraju ovoga članka.

7. Nagrade i priznanja

P. Strčić do sada je dobio niz nagrada i priznanja: Orden rada sa srebrnim vijencem SFRJ, četiri nagrade Grada Rijeke (jedna autorska, 1977. i tri koautorske, 1979., 1989., 1995.) i otoka Krka, Nagradu za životno djelo Primorsko-goranske županije (Rijeka 2006.), priznanja Čakavskoga sabora, Grada Pazina, Općine Dobrinj, Župne zajednice sela Kras (o. Krk), Centra di ricerche storiche Rovigno/Rovinj, Zavoda za baranjsku povjesnicu Beli Manastir, itd.

Akademik P. Strčić proglašen je počasnim građaninom grada Kastva (2005.) i općine Klane (2005.). Osim toga, P. Strčić počasni je predsjednik Kulturnoga društva "Sv. Jurja" Kras (o. Krk, 2002.), član Čakavskoga sabora i odbora Festivala folkloro o. Krka (2005.).

Na kraju treba spomenuti da je akademik Petar Strčić imao čast da su njegovi primjerci prvoga pregleda povijesti Primorsko-goranske županije na poljskome jeziku darovani Svetome Ocu – papi Ivana Pavlu II., u Bogorodičinu svetištu na Trsatu u Rijeci 2003. godine.

8. Zaključak

Akademik Petar Strčić redoviti je član HAZU, stručni, arhivski i znanstveni savjetnik te upravitelj Arhiva HAZU u miru. Specijalist je za povijest zapadne Hrvatske (Istra, Gorski kotar, Kvarnersko primorje), napose u XIX. i XX. stoljeću, te za pomoćne povijesne znanosti. Uz ostalo, bio je direktor Arhiva Hrvatske, predsjednik arhivista SFRJ i zapadne Hrvatske, povjesničara SRH/RH i Čakavskoga sabora, (prvi) pročelnik Odsjeka za povijest Filozofskoga fakulteta u Rijeci i dr. I sada je predsjednik Povijesnoga društva Rijeka, (prvi) predsjednik Hrvatskoga rodoslovnoga društva "Pavao Ritter Vitezović" u Zagrebu itd. Prvi je školovani profesionalni povjesničar znanstvenik u zapadnoj Hrvatskoj. Doveo je u struku ili odgojio desetak historiografa i arhivista u Istri, Kvarnerskome primorju, Gorskom kotaru i Zagrebu. Osnivatelj je ili suosnivatelj niza fakultetskih i visokoškolskih studija, znanstvenih i stručnih institucija, društava i glasila, obnovitelj ili sudionik u obnovi povijesnih spomenika, podizanja građevina itd. I sada je voditelj institucija i društava, te glavni urednik zbornika, časopisa i nizova. Vanjski je sveučilišni profesor. Prvi je dao niz cjelovitih, novih sinteza, monografija, rasprava, članaka, enciklopedijskih jedinica, biografija, bibliografija itd. iz povijesti, gospodarske, političke, crkvene, socijalne i druge povijesti, iz nastave povijesti, pomoćnih povijesnih znanosti itd. Brojni znanstvenici pozitivno su ocijenili njegov rad. Autor/koautor je 59 knjiga (uključivši i 12 ponovljenih izdanja ili prevedenih na strane jezike). Koautori su mu bili akademici, sveučilišni profesori, istaknuti povjesničari i arhivisti, viši katolički svećenici itd. Dobitnik je niza priznanja: prvu knjigu o povijesti Primorsko-goranske županije, na poljskome jeziku, kao dar je osobno primio papa Ivan Pavao II.; tu su i nagrade o. Krka i Rijeke (4 – jedna autorska, tri koautorske); počasni je građanin grada Kastva i (prvi) općine Klane te počasni predsjednik Čakavskoga sabora i dr.; dobitnik je priznanja grada Pazina, *Centra di ricerche storiche Rovigno/Rovinj* i dr.

Osobito treba naglasiti da je akademik P. Strčić oštar protivnik mistifikacije onoga što se događalo u prošlosti. Potvrđuje, međutim, vrijednost mitova i simbola, ali je uporni i čvrsti pobornik uporabe vrela/građe, izvora itd. pri pisanju tekstova o povijesnim procesima, zbivanjima i ličnostima. U tome duhu već četrdesetak godina odgaja i obrazuje niz naraštaja studenata, od kojih je izraslo i više njegovih nasljednika.

* * *

Djelo akademika Petra Strčića ogledalo je putova hrvatske historiografije područja zapadne Hrvatske (Rijeke, Istre, Kvarnerskoga primorja, otoka i Gorskoga kotara). Riječ je o znanstveniku čiji je istraživački i kreativni afinitet svoju stalnu pozornost rasprostranio na široko kronološko povijesno razdoblje od ranoga srednjega vijeka preko novovjekovnih zbivanja i događanja do suvremenoga doba i njegovih osebujnih ličnosti, osobito onih koje su obilježile to proteklo razdoblje i naše široko područje.

Velika produkcija akademika Petra Strčića, a posebice široka i raznolika lepeza problematike kojom se taj znanstvenik bavi, stavlja ga među najistaknutije naše znanstvenike. Pri tome valja upozoriti i na njegovu društveno-znanstvenu djelatnost, kojom je, također pokazao veliki raspon u otvaranju novih istraživačkih, organizacijskih i nakladničkih putova. Uostalom, veličinu njegova rada pokazuje i bibliografija objavljenih rasprava, članaka, priloga i samostalnih monografskih djela koja su navedena na kraju ovoga članka. A za neke bibliografske podatke zahvaljujem i osobno našem svečaru.

Čestitajući sedamdesetu obljetnicu života i plodnoga rada, želim akademiku Petru Strčiću i nadalje uspješnu djelatnost na širokome području vezanome uz prošlost naše zavičajne, domovinske i opće povijesti.

9. Popis knjiga akademika Petra Strčića

9.1. Autor – 1. izdanja:

1. *Otok Krk 1918. Građa o narodnim vijećima i talijanskoj okupaciji 1918.* (1968.).
2. *Građa o talijanskoj okupaciji o. Krka. (Od kraja 1918. do polovine 1919.)* (1970.).
3. *Prvi tabor Hrvata Istre i Kvarnerskih otoka (Rubeši u Kastavštini, 1871.)* (1971.).
4. *Primorski vjesnik" 1941. Izbor dokumenata o Hrvatskom primorju, Istri i Gorskom kotaru* (1978.).
5. *Zapisnici sjednica Okružnog NOO-a za Hrvatsko primorje 1943-1945. godine* (1975.).
6. *Vanjskopolitička borba Josipa Broza Tita za Istru od 1941. do 1945. godine* (1978.).
7. *Otok Krk. Njegova prošlost, njegovo danas/ The Island of Krk - Its Past and its Presents/ Krk – Vergangenheit und Gegenwart einer Insel/ L'Isola di Krk – Il suo passato e il suo presente* (1978.).
8. *Štampana riječ o otporima i borbama - Radnički, antifašistički, komunistički i narodno-oslobodilački pokret Istre, Kvarnerskog primorja i Gorskog kotara - Prilog bibliografiji, Knjige i brošure* (1980.).
9. *Košljun/ The Inseln of Košljun/ Das Inselchen Koschljun/ L'isolleta di Košljun* (1987.).
10. *Na velikoj prekretnici. Prvi hrvatski tabor Istre i Kvarnerskih otoka* (1989.).
11. *Krk* (1987.), tekst.
12. *Koja je proa riječka gimnazija* (1992.).
13. *Košljun i njegov franjevački samostan. Povijesni pregled s izborom literature.* (1994.)
14. *"Lietopis" i "Kronika" pučke/osnovne škole u Dobrinju* (1992.),
15. *Krk - Zlatni otok.* (1995.), tekst.
16. *Od papieza Aleksandra III do papieza Jana Pawla II. Krotki zarys historii Pomorza Kvarnerskiego, Gorskiego Kotaru i Istrii Liburnijskiej - U okazji wizyty Jana Pawla II (czerwiec 2003 roku)* (2003.).

17. *Bozanići svećenici i vrbnička baština* (2003.).
18. *Grobnišćina. Slom nacifašizma i pobjeda NOP-a 1945. godine. Povodom 60. obljetnice oslobođenja Općine Čavle 1945.-2005.* (2005.).

9.2. Koautor – 1. izdanja:

- 19./1. *Stogodišnjica "Naše Sloge"* (1970.), koaut. akademik J. Bratulić.
- 20./2. *Zapisnici sjednica i skupština "Hrvatske čitaonice" u Vrbniku 1871-1929.* (1971.), koaut. mons. M. Bolonić.
- 21./3. *NOB i socijalistička revolucija. Čitanka iz zavičajne povijesti Rijeke i riječkog područja.* (1975.), koaut. dr. sc. A. Giron.
- 22./4. *Pazin* (1982.), koaut. dr. sc. D. Klen et al.
- 23./5. *1882-1982. Sto godina riječke rafinerije. INA-Rafinerija Rijeka.*(1982.), koaut. dr. sc. M. Kolombo et al.
- 24./6. *Optužnica i presuda članovima i simpatizerima KPJ iz Hrvatskog primorja 1934.* (1984.), koaut. dr. sc. B. Janjatović
- 25./7. *Titov most kopno-otok Krk* (1985.), koaut. prof. dr. sc. S. Šram, I. Stojadinović, mr. sc. A. Bogović.
- 26./8. *Biobibliografija dra Bernarda Stullija* (1987.), koaut. mr. sc. R. Kovačić- Kolarević.
- 27./9. *Senjski statut iz 1388.*(1988.), koaut. akademik L. Margetić.
- 28./10. *Krčki (vrbanski) statut 1388.* (1988.), koaut. akademik L. Margetić.
- 29./11. *Povijest Rijeke.* (1988.), koaut. dr. sc. Danilo Klen et al.
- 30./12. *Hrvatski narodni preporod. Ilirski pokret.* (1988.), koaut. prof. dr. sc. J. Šidak et al.
- 31./13. *Poglavnikovom Vojnom uredu. Treći Reich, NDH, Sušak-Rijeka i izvješće dr. Oskara Turine 1943.* (1993.), koaut. dr. sc. A. Giron.
- 32./14. *Pregled hrvatske povijesti* (1994.), koaut. prof. dr. sc. S. Antoljak et al.
- 33./15. *Zaobići Ingridstellung. Riječko područje u završnici Drugoga svjetskog rata.* (1995.), koaut. dr. sc. A. Giron.
- 34./16. *Novi Vinodolski* (1995.), koaut. prof. dr. sc. D. Babić et al.
- 35./17. *Županija primorsko-goranska. Povijesni pregled od najstarijih vremena do današnjih dana / The County of the Coast and Gorski kotar. Historical overview from ancient times to present day.* (1996.), koaut. prof. dr. sc. N. Stražičić, mr. sc. D. Munić.
- 36./18. *Otoci hrvatskog Jadrana*, (1996.), koaut. D. Zdunić et al.
- 37./19. *Hrvatski istarski trolist. Laginja, Mandić, Spinčić.* (1996.), koaut. prof. dr. sc. Mirjana Strčić.

- 38./20. *Život i djelo dr. Ivana Črnčića (1830.-1997.)*. (1997.), koautorice prof. dr. sc. M. Strčić, S. Marčec.
- 39./21. *Dragovan Šepić 1907-1947*. (1998.), koaut. akademik H. Sirotković.
- 40./22. *Novi list 1900.-2000*. (1999), koaut. M. Bajzek et al.
- 41./23. *Josip Adamček 1933.-1995*. (2003.), koaut. akademik T. Raukar.
- 42./24. *Franjo Tuđman 1922.-1995*. (2002.), koaut. akademici H. Sirotković, V. Pavletić, I. Petrinović, D. Rudolf.
- 43./25. *Mahnić i njegova Staroslavenska akademija. U povodu prijenosa posmrtnih ostataka krčkog biskupa dr. Antuna Mahnića iz Zagreba u Krk, 23. studenoga 2002. godine*. (2002.), koaut. dr. sc. A. Bozanić.
- 44./26. *Statut rapske komune iz 14. st.* (2004.), koaut. akademik L. Margetić.
- 45./27. *Bratovštinska knjiga Sv. Antuna Padovanskoga iz Krasa (Dobrinjština, o. Krk) (1666.-1669.) 1742.-1807, sv. 1., Glagoljski rukopis (1666.-1669.) 1742.-1770*. (2004.), koautorice S. Marčec, M. Jašo.
- 46./28. *Spomenica Mješovitoga zbora Hrvatske čitaonice Trsat*. (2005.), koautorica M. Polić.
- 47./29. *Lujo Margetić. Život i djelo. (S bibliografijom)*. (2005.), koautorice S. Marčec, M. Polić.

9.3. Autor – 2. izdanja:

- 48./1. *Otok Krk. Njegova prošlost, njegovo danas/ The Island of Krk - Its Past and its Presents/ Krk – Vegengenheit und Gegenwart einer Inseln/ L'Isle di Krk – Il suo passato il suo presente*.(1983.).
- 49./2. *Na velikoj prekretnici - Prvi hrvatski tabor Istre i Kvarnerskih otoka*. (1996.).
- 50./3. *Koja je prva riječka gimnazija* (1997.).
- 51./4. *Košljun i njegov franjevački samostan - Povijesni pregled s izborom literature*. (2001.).

9.4. Koautor – 2. izdanja:

- 52./1. *Povijest Rijeke* (1989.), koaut. dr. sc. D. Klen et al.
- 53./2. *Hrvatski narodni preporod. Ilirski pokret*. (1989.), koaut. prof. dr. sc. J. Šidak et al.
- 54./3. *Zaobići Ingridstellung. Riječko područje u završnici Drugoga svjetskog rata*. (2000.), koaut. dr. sc. A. Giron.

9.5. U prijevodu na strani jezik:

Neke od nabrojanih knjiga istodobno imaju hrvatski tekst i tekstove na stranim jezicima.

9.5.1. Autor – 1. izdanja:

- 55./1. *La lotta di Josip Broz Tito per l'Istria sul piano della politica estera del 1941 al 1945* (1978.).
56./2. *Veglia, Isola d'oro* (1995.).

9.5.2. Koautor – 2. izdanja:

- 57./1. *A Survey of croatian History* (1996.), koaut. prof. dr. sc. S. Antoljak et al.
58./2. *Croatian Adriatic Island*, (1996.), koaut. A. Ivelja Dalmatin, D. Zdunić.
59./3. *Die Insen der kroatischen Adria*, isto.

9.6. Uži izbor literature o akademiku Petru Strčiću

9.6.1. Biografije o akademiku Petru Strčiću

1. Petar Strčić, u: *Bibliografije novih članova Akademije – Dopisni članovi s boravištem u Republici Hrvatskoj*, Ljetopis Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za godinu 1992., knj. 96., Zagreb, 1993., str. 721-730.
2. Petar Strčić, u: *Biografije novih članova akademije*, Ljetopis Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za godinu 2000., knj. 104., Zagreb, 2001., str. 530-535. (bibliografija, samo izbor autorovih znanstvenih rasprava i članaka od 1992. godine dalje).
3. Petar Strčić, u: *Sažeci obrazloženja uz izbor novih članova Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti 1992. godine*, Provi razred za društvene znanosti - Članovi suradnici, Vjesnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, god. III., br. 1.-2., Zagreb, 1994., str. 101.
4. Petar Strčić, u: *Tko je tko u Hrvatskoj/ Who is who in Croatia*, Zagreb, 1993., hrvatski jezik, str. 692, engleski jezik, str. 693.
5. Dr. sc. Bosiljka JANJATOVIĆ: *Dr. sc. Petar Strčić. Povijesnik i arhivista – Krimejčan iz Sušaka.* - Sušačka revija, god. I., br. 4., Rijeka, 1993., str. 63-64.
6. Mr. sc. Ružica KOVAČIĆ-KOLAREVIĆ: *Izbor iz bibliografije P. Strčića: 1. Knjige. 2. Izbor znanstvenih radova objavljenih u zbornicima i časopisima. 3. Izbor iz literature o djelu P. Strčića.* u: P. Strčić, *Na velikoj prekretnici - Provi hrvatski tabor Istre i Kvarnerskih otoka*, Pula, 1989., str. 15-30.
7. Dr. sc. Branko MARUŠIČ: *Petar Strčić. Zgodovinar, sodelavec Čakavskog sabora - Predstavljamo primorske strokovnjake.* – Primorska srečanja, 57-58, Gorica, 1985., str. 402-405.
8. Dr. sc. Branko MARUŠIČ: *Strčić Petar.* – Primorski slovenski biografski leksikon, 14., Gorizia, 1988., str. 474.
9. Petar Strčić, u: *Hrvatski leksikon*, 2, Zagreb, 1997., str. 485.
10. Petar Strčić. – Neven Budak-Kristina Milković, *Leksikon Hrvatskog nacionalnog odbora za povijesne znanosti*, Zagreb, 2004., str. 154-155.

9.6.2. Bibliografije o akademiku Petru Strčiću

1. Dr. sc. Petar Strčić, akademik. Filozofski fakultet u Rijeci, Rijeka, 2000., str 114-116.
2. Prof. dr. sc. Miroslav BERTOŠA: *Bibliografija radova Petra Strčića iz arhivske oblasti*. – Vjesnik Povijesnog arhiva Rijeka, sv. XXXIII.-XXXIV., Rijeka, 1993., str. 197-217.
3. Dr. sc. Antun GIRON: *Bibliografija Petra Strčića*. – Pazinski memorijal, 10., Pazin, 1980., str. 107-153, p. o. Biografija, str. 107-108. *Popis elaborata i tematskih planova (izbor)*, str. 143. *Popis referata na znanstvenim i stručnim skupovima (izbor)*, str. 143-147. *Osvrti na rad P. Strčića*, str. 147-153.
4. Dr. sc. Antun GIRON: *Bibliografija radova Petra Strčića o radničkom pokretu i NOB-u*. – Historija, 2., 1979., Rijeka, str. 433-454, p. o. Biografija, str. 433-434.

9.7. Ocjene o akademiku Petru Strčiću

1. Prof. dr. sc. Stjepan ANTOLJAK: *Renesansa hrvatske historiografije. Dosadašnje, sadašnje i buduće zadaće*. – Pazin, 1996., str. 25, 27, 39-40, 42, 60, 80.
2. Dr. sc. Radojica F. BARBALIĆ: *Petar Strčić: Otok Krk 1918*, Rijeka, 1968. – Jadranski zbornik, VII./1966.-1969., Rijeka-Pula, 1969., str. 617-618.
3. Prof. dr. sc. Miroslav BERTOŠA: *Arheografska djelatnost Petra Strčića*. – Vjesnik historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu, XXIX., Pazin-Rijeka, 1987., str. 275-279.
4. Prof. dr. sc. Slaven BERTOŠA: *Anton Bozanić, Petar Strčić, Mahnić i njegova Staroslavenska akademija. U povodu prijenosa posmrtnih ostataka Antuna Mahnića iz Zagreba u Krk, Krk 2002.*, 113 str. – Historijski zbornik, LV., Zagreb, 2002, str. 283-284.
5. Književnik Zvane ČRNJA: *Prva samostalna knjiga Petra Strčića*. – Dometi, II., 2, Rijeka, 1969., str. 72.
6. Književnik Alessandro DAMIANI: *La lotta di Tito per Istria*. – Panorama, XXVII., 19., Rijeka, 1978., str. 36. (O knjigama P. Strčića na hrvatskome i talijanskom jeziku).
7. Tomislav GALOVIĆ: *"Košljun – otočić na otoku."* Povodom objavljivanja monografije: *Petar Strčić, Košljun i franjevački samostan. Povijesni pregled s izborom literature. (Drugo, dopunjeno izdanje)*, edicija: Krčki zbornik, sv. 43. Posebno izdanje Povijesnog društva o. Krka, sv. 38., izdavači: Adamić, Franjevački samostan Košljun, Povijesno društvo otoka Krka, Rijeka – Košljun – Krk, 2001., 175. str. – Croatica Christiana Periodica, XXVIII., 53., Zagreb, 2004., str. 231- 234.
8. Dr. sc. Antun GIRON: *Na velikoj prekretnici. Prvi hrvatski tabor Istre i Kvarnerskih otoka, Pula, 1989.* - Pazinski memorijal, 22., Pazin, 1991., str. 230- 232.
9. Prof. dr. sc. i profesor emeritus Mirjana GROSS: *Petar Strčić*. – u: *P. Strčić, Na velikoj prekretnici - Prvi hrvatski tabor Istre i Kvarnerskih otoka, Pula, 1989.*, str. 7 - 13.

10. Prof. dr. sc. fra Franjo Emanuel HOŠKO: *Anton Bozanić, Petar Strčić, Mahnić i njegova Staroslavenska akademija, Krk, 2002., 116. str.* – Riječki teološki časopis, XI., 1., Rijeka, 2003., str. 295-297.
12. *knjiga, Zagreb, 1971.* - Naše teme, XIX., 12., Zagreb, 1975., str. 1939-1941. Dr. sc. Milica KACIN-WOHINZ: *Oris jugoslavanske historiografije 1945-1985. o Julijski Krajinini med vojnama.* - Pazinski memorijal, 22., Pazin, 1991., str. 71-96.
13. Mr. sc. Ružica KOVAČIĆ-KOLAREVIĆ: *Petar Strčić – upravitelj Arhiva Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti i predsjednik Saveza arhivskih radnika Jugoslavije.* - Arhivski vjesnik, XXXII., 34., Zagreb, 1990. (1991!), str. 139.
14. Dr. sc. Josip LUČIĆ: *Biobibliografija dra Bernarda Stullija.* – Naše more, XXXV., 3.-4., Dubrovnik, 1988., str. 152. (Ocjena koautorske knjige R. Kovačić-Kolarević i P. Strčića).
15. Dr. sc. Marino MANIN: *Antun Giron e Petar Strčić: All'Ufficio militare del Poglavnik (Poglavnikovom Vojnom Uredu), Rijeka-Fiume 1993.* – La Battana, XXXI., 11., Fiume/Rijeka, 1994., str. 126-127.
16. Akademik, počasni doktor i profesor emeritus Lujo MARGETIĆ: *U povodu knjige Mirjane i Petra Strčića Hrvatski istarski trolist, Laginja – Spinčić – Mandić. Uvodno izlaganje na kulturno-znanstvenom skupu Društva za povjesnicu Klana "Dani Matka Laginje" 1997.* - Zbornik Društva za povjesnicu Klana, 4., Klana, 1998., str. 216-222.
17. Dr. sc. Branko MARUŠIĆ: *Publikacije o prvom taboru istarskih Hrvata.* – Srećanja, VII., 37.-38., Nova Gorica, 1972., str. 73. (O radovima P. Strčića.)
18. Prof. dr. sc. i profesor emeritus fra Atanazije MATANIĆ: *Uvodno slovo.* – u: P. Strčić, *Košljun i njegov franjevački samostan - Povijesni pregled s izborom literature. (Drugo, dopunjeno izdanje).*, Rijeka-Košljun-Krk, 2001., str. 5-7.
19. Prof. dr. sc. Marijan MATICKA: *Petar Strčić, Prvi tabor Hrvata Istre i Kvarnerskih otoka. (Rubeši u Kastavštini 1871.), Rijeka 1971., 105 str.* – Jugoslavenski istorijski časopis, 1-2, Beograd, 1972., str. 179.
20. Dr. sc. Srđan MATIĆ: *O kontribuciji 1941. godine. Josipa Paver i Petar Strčić, Tisuću kilograma zlata – ustaška pljačka Židova u Zagrebu 1941. "Dalje", 29-30, str. 118-152, Sarajevo 1990.* - Bilten Židovske općine, 16., Zagreb, rujan-listopad, 1990., str. 8.
21. Dr. sc. Mario MIKOLIĆ: *Povjesnici Istre, Hrvatskog primorja i Gorskog kotara.* – Istra, XIII., 3., Pula, 1975., str. 85-96. (O M. Bertoši i P. Strčiću.)
22. Dr. sc. Tihana MRŠIĆ: *Znanstvena priopćenja I. Supeka, P. Strčića i Lj. Bobana o Božidar Magovcu na skupu u HAZU, 1992.* - Historijski zbornik, XLV., Zagreb, 1992., str. 262-267.
23. Mr. sc. Darinko MUNIĆ: *Petar Strčić, Prvi tabor Hrvata Istre i Kvarnerskih otoka. (Rubeši u Kastavštini, 1871.), Rijeka 1971.* - Časopis za suvremenu povijest, IV., 1., Zagreb, 1972., str. 210-211.

24. Dr. sc. Vesna MUNIĆ: *Bratovštinska knjiga Sv. Antuna Padovanskoga iz Krasa, Krk, lipnja 2004.* – časopis *Rijeka*, IX., 2., Rijeka, 2004., str. 187-188.
25. Dr. sc. Đuro ROŠIĆ: *O četiri krčka advokata u političkom životu Istre i Kvarnerskih otoka.* – *Krčki zbornik*, 2., Krk, 1971., str. 414-416. O članku P. Strčića u *Odvjetniku*, Zagreb.
26. Književnik Giacomo SCOTTI: *Documenti di un'epoca eroica.* – *Panorama*, XXV., 4., Rijeka, 29. II. 1976., str. 36. (O knjizi P. Strčića, *Zapisnici Okružnog NOO-a za Hrvatsko primorje...*)
27. Književnik Giacomo SCOTTI: *Il partigiano Pietro. Come si puñ scrivere la storia per le scuole croate senza dimenticare il contributo degli Italiani.* – *Panorama*, XXV., 6., Rijeka, 31. III. 1976., str. 36. (O koautorskoj knjizi A. Girona i P. Strčića).
28. Dr. sc. Mihael SOBOLEVSKI: *Niz novih saznanja - Petar Strčić, Vanjskopolitička borba Josipa Broza Tita za Istru od 1941. do 1945. godine* (Izdavački centar Rijeka, Rijeka 1978., 116 str.). – *Historija*, I., 1., Rijeka, 1978., str. 328-329.
29. Dr. sc. Mihael SOBOLEVSKI: *Antun Giron-Petar Strčić, Zaobići Ingridstellung - Riječko područje u završnici Drugoga svjetskog rata, Rijeka 1995.* – *Historijski zbornik*, XLIX., Zagreb, 1997., str. 275-276.
30. Akademik Miroslav ŠICEL: *Velikani istarskog preporoda "Hrvatski istarski trolist" Mirjane i Petra Strčića*, ICR, Rijeka, 1996. – *Mediterran*, IV., 116., Rijeka, 6. IV. 1997., str. 5., poseban prilog *Novoga lista*, LI., 15713.
31. Akademik Dragovan ŠEPIĆ: *Petar Strčić, Otok Krk 1918. (Građa o Narodnim vijećima SHS i talijanskoj okupaciji 1918.)*, Rijeka, 1968.; *Građa o talijanskoj okupaciji otoka Krka (od kraja 1918. do polovine 1919.)*. – *Historijski zbornik*, XXIII.-XXIV., Zagreb, 1970.-1971., str. 534-536.
32. Prof. dr. sc. Jaroslav ŠIDAK: *O nekim radovima Petra Strčića iz novije povijesti Istre i Hrvatskog primorja.* – *Historijski zbornik*, XXV.-XXVI., Zagreb, 1972.- 1973., str. 546-548.
33. Prof. dr. sc. Zdravko TOMAC: *Što je Strčić napisao u "Časopisu za suvremenu povijest"*. – u: J. Blažević, *Povijest i falsifikati*, Zagreb, 1983., str. 280-284.
34. Prof. dr. Marijan VALKOVIĆ: *Lujo Margetić-Petar Strčić, Krčki (Vrbanski) statut iz 1388.*, Krk 1988. (*Krčki zbornik*, sv. 10., Posebno izdanje 12.), str. 173+str. 76 faksimila. – *Croatia Christiana Periodica*, XIII., 23., Zagreb, 1989., str. 90-92.

SUMMARY

BIOGRAPHY AND BIBLIOGRAPHY OF
ACADEMICIAN PETAR STRČIĆ

Darinko MUNIĆ, M.A.
HR – 51000 RIJEKA
CROATIA

Key words: P. Strčić, academician, historian, scientist, university professor

The basic starting point of this article is the biography of Petar Strčić (born in Kras on the island of Krk in 1936), which represents the introduction to the entire contents of the supplement. Further on there are basic biographical data on the family, education, employment – full time and part time cooperation and finally his scientific activity (profession, specialization, researches, scientific results about medieval history, history of Christianity, Croatian national revival in Istria and on Kvarner islands, historiography, some distinguished personalities, history of Kvarner islands, particularly Krk, history of Rijeka, Istria, Gorski kotar and Kvarner Littoral from 1918 to 1941, western Croatia in World War II, auxiliary historic sciences, scientific criticism and controversy, co-authorship, published works and scientific projects with popularization of science and profession), on scientific-educative activity, social-professional work (professional, state and city, editor, organizer/co-organizer or leader of scientific and professional conferences, founder or participant in establishment of institutions, societies, museums, collections; initiator of magazines, events, reformer or participant in renovation etc), responses, awards and acknowledgments. Finally there is the conclusion, bibliography and close selection of literature on P. Strčić (biographies, bibliographies, evaluations).

SOMMARIO

BIOGRAFIA E BIBLIOGRAFIA DI PETAR STRČIĆ

Mr. sc. Darinko MUNIĆ
HR – 51000 RIJEKA
CROAZIA

Parole chiavi: P. Strčić, membro dell'Accademia, storiografo, scienziato, professore dell'università

L'articolo comincia con una breve biografia di Petar Strčić (nato a Kras, isola di Veglia, nel 1936), membro dell'Accademia croata di scienze ed arti. Seguono le informazioni biografiche principali sulla sua famiglia, formazione, impieghi – collaborazione permanente e straordinaria, e poi sulle sue attività scientifiche - diploma di laurea, specializzazione, ricerche scientifiche - risultati riferendosi alla storia medievale, storia del cristianesimo, risorgimento nazionale croato nell'Istria e le isole del Quarnero, storiografia, personaggi ragguardevoli, storia delle isole del Quarnero, specialmente quella dell'isola di Veglia, storia di Rijeka, Istria, Gorski kotar e Litorale del Quarnero dal 1918 fino al 1941, Croazia occidentale nella Seconda guerra mondiale, scienze storiche ausiliari, critica e polemica scientifica, co-attribuzione, opere pubblicate, progetti scientifici e popolarizzazione della scienza e della professione, attività scientifiche e educative, lavoro sociale/professionale (di specialità, statale e comunale, redattore, organizzatore/co-organizzatore e dirigente delle riunioni scientifiche, fondatore o partecipante nella fondazione di varie istituzioni, società, musei e collezioni, promotore di periodici, manifestazioni, restauratore o partecipante nelle restaurazioni ecc.), echi, premi e riconoscimenti. Alla fine – bibliografia e scelta di letteratura su P. Strčić (biografie, bibliografie, recensioni).

ZUSAMMENFASSUNG

LEBENS LAUF UND WERKEVERZEICHNIS VON DEM AKADEMIEMITGLIED PETAR STRČIĆ

Mr. Darinko MUNIĆ
HR – 51000 RIJEKA
KROATIEN

Schlüsselwörter: P. Strčić, Akademiemitglied, Historiker, Wissenschaftler, Universitätsprofessor

Den Ausgangspunkt dieses Artikels bildet eine kurze Biografie des Akademiemitglieds Petar Strčić (geboren 1936 in Kras auf der Insel Krk), als Einführung in den Inhalt des Beitrags. Danach folgen Daten über seine Familie, seine Schulung und sein ständiges und auswärtiges Engagement. Im Artikel ist außerdem die Rede von seiner wissenschaftlichen Tätigkeit (von seinem Beruf, seiner Fachausbildung, Forschungsarbeit, seinen Kritiken und Polemiken, Mitautorschaften, veröffentlichten Werken, Projekten, seinem Beitrag zur Popularisierung der Wissenschaft, von den wissenschaftlichen Ergebnissen bei der Erforschung der mittelalterlichen Geschichte, Kirchengeschichte, der kroatischen nationalen Wiedergeburt in Istrien und auf den nordadriatischen Inseln, der Historiographie, einzelner hervorragender Persönlichkeiten, der Geschichte der nordadriatischen Inseln, insbesondere der Insel Krk, der Geschichte von Rijeka, Istrien, Gorski kotar und Kvarner von 1918 bis 1941, Westkroatiens im Zweiten Weltkrieg, von historischen Hilfswissenschaften), von Strčić' pädagogischer Tätigkeit, von Auszeichnungen, Preisen und seiner grossen Rolle in der kroatischen Gesellschaft. Petar Strčić war Redaktor, Organisator und Leiter von Fachkongressen, Begründer oder Mitbegründer von Institutionen, Vereinen, Museen und Sammlungen, Urheber von Fachblättern, Manifestationen, Restaurator usw. Am Ende des Artikels sind ein Schlusswort, ein Literaturverzeichnis und eine engere Auswahl an Literatur über das Akademiemitglied P. Strčić (Biografien, Bibliographien, Rezensionen) zu finden.